

In memoriam Kees Thijn

26 april 1933 - 8 januari 2023

Klassiek. Markant. Bijzonder. Deze drie woorden beschrijven enkele hoofdkarakteristieken van de radioloog-schilder prof. dr. C.J.P Thijn, die in januari 2023 onverwacht overleed op 89-jarige leeftijd.

Radioloog, fijnschilder, museum-oprichter, Drent, 'altijd bezig' en kunstliefhebber kunnen zeker aan het rijtje kenmerken toegevoegd worden zonder daarmee compleet te zijn. Kees had en deed vaak iets bijzonders. In zichzelf, maar ook in een cirkel om hem heen.

Hoogleraar

Het past om dit in memoriam te beginnen met enkele feiten. Nuchterheid past goed bij de werk- en leefwijze van Kees. Hij werd geboren in 1933 in Emmen. Studeerde van 1952 tot 1959 in Groningen, met nadien de specialisatie Radiologie in Maastricht en Groningen. Hij werkte tot 1973 in Emmen in het Scheper Ziekenhuis. In het toenmalige Academisch Ziekenhuis Groningen werd Kees lector in 1973, nadien in 1980 hoogleraar Radiologie, tot zijn afscheid in 1995. Het onderwerp van zijn promotie in 1964: De waarde van het dubbelcontrastonderzoek bij de diagnostiek van kleine colon- en rectumtumoren. Destijds een belangrijk onderwerp, al is de techniek nu geheel vergeten.

Actief betrokken

Kees schreef diverse boeken: *Arthrography of the Knee Joint* (1979), *Xeroradiography* (1980), *Radiology of the Hand* (1986) en *Tuberculosis of the Skeleton* (1989). Daarnaast publiceerde hij circa vijftig artikelen. Hij vervulde de functie van afdelingshoofd/opleider Radiologie AZG, secretaris bestuur van de NVvR, lid van het Concilium Radiologicum, initiator Werkgroep Mammascreeening en zat in de Gezondheidsraad Mammascreeening. Een aantal (oud-) assistenten promoveerde bij Kees. Na zijn emeritaat bleef hij actief in de radiologie van het UMCG. tot medio 2011.

Tot in de puntjes

Kees was een "klassiek radioloog", opgeleid in de tijd van de rode bril en het nog zelf kunnen ontwikkelen van de films. Alle destijds bekende technieken beheerste hij tot in de puntjes, al had hij een duidelijke voorkeur voor het handwerk: het maagonderzoek, het darmonderzoek, het knie-onderzoek en de thoraxfoto's. Maar altijd mede als onderwijzer/ oplei-

der en met een (voor ons als assistenten) onwaarschijnlijke nauwkeurigheid en continue aandacht voor details. De toen nieuwerwetse technieken, zoals angiografie en interventie, lagen hem minder goed. Die stond hij graag af aan jonge, enthousiaste collegae. Met als uitzondering het TLA (trans-lumbale angiografie), een geheel verdwenen techniek voor een beken-been-serie angiografie. Heel trouw bezocht hij, ook eerst vanuit Emmen, de referereavonden in het Radiologisch Instituut van het AZG.

Gewoon Kees

Kees was een internationale bekendheid op het gebied van de knie-artrografie en werd een vaste spreker op de cursus skeletradiologie in Davos. Ook met betrekking tot het beoordelen van 'reuma-foto's' kwam zijn oog voor details optimaal naar voren en dus bezorgde hij menig jonge collega frustrerende momenten als hij weer eens meer ontdekte dan zij. Hij bracht dit altijd op zijn kenmerkende vriendelijke wijze onder de aandacht: nooit een onvertogen woord. Bij de aanstelling van jonge collega's was een van eerste zinnen die hij zei: "We zijn hier gewoon om elkaar bij de voornaam te noemen, dus vanaf nu ben ik gewoon Kees." In 1988 gaf hij het stokje van de mam-

Het persoonlijke schilderij dat Kees voor Eric van der Jagt maakte bij zijn promotie.

mediagnostiek over aan anderen. Hij vond dat het tijd werd voor de introductie van modernere technieken, en vond dat hij daar geen rol meer in moest spelen. Ook deze bescheidenheid en dit relativerend vermogen waren kenmerkend. Kees: een rijzige gestalte, die bij refereravonden altijd meerdere casus meebracht, tot in de details gedocumenteerd en in alle rust gepresenteerd. Bespreking van casus werd bij Kees verplicht en steeds met grote aandacht voorbereid en uitgevoerd. Hij sleepte ons letterlijk er mee naartoe.

Vreemde geur

Dat geeft ruimte voor een eerste, hem typerende, anekdote: wij mochten (moesten?!) als assistenten met hem meereizen naar de maandelijkse tuberculosebespreking in Beatrixoord in Haren. Zijn auto rook vreemd, eigenlijk stonk de auto. Kees merkte dat wij het roken en gaf ongevraagd de volgende verklaring: "Ja, in de kofferbak ligt een dood schaap. Ik wilde dat naar het slachthuis brengen vanochtend, maar dat was nog niet open toen ik er kwam, zal het straks gaan doen." Het werk ging dus voor! Kees bewoonde toen een prachtige boerderij in Tynaarlo. Die boerderij was regelmatig de locatie om ons te ontvangen om in ontspannen kring te zien wat hij geschilderd had, mede om ons voor te bereiden op een goede toekomst als radioloog. Ontelbaar zijn de aanwijzingen en adviezen door de assistenten ontvangen. Achteraf is herkenbaar dat zijn vertrekpunten en standaarden "Drenthe en de academische radiologie" soms ook beperkingen oplegde.

Eieren rapen

Een tweede, voor de boerderij en Kees typerende anekdote: 's ochtends vroeg raapte hij, voor hij aan het werk ging, de eieren van zijn kippen teneinde die in te leveren bij een lokale SRV-man. "Dat brengt weer wat geld op", was zijn nuchtere verklaring. Kees gaf jonge klare radiologen een inspirerende begeleiding teneinde zich te verdiepen in de gastro-intestinale radiologie, de reumatologie en longziekten. Geleidelijk aan ging Kees zich meer aan wetenschap wijden en kwam de klinische radiologie meer te rusten op andere schouders. Het begeleiden door stafleden van de assistenten in opleiding droeg hij steeds meer over. Een derde en laatste anekdote: in 1989 werd Eric van der Jagt zijn plaatsvervangend opleider. Tijdens de evaluatiegesprekken met de aios zat hij in de kamer van Kees, vaak recht tegenover Kees' schilderij van een levensgrote varkenskop. Af en toe leidde dat de aandacht behoorlijk af. Een intrigerend schilderij dat Eric altijd bekoorde.

Een tweede leven

In latere jaren heeft Kees extra veel aandacht kunnen geven aan zijn groeiende hobby: schilderkunst. Niet alleen zelf, als begaafd fijnschilder, maar ook als kenner en initiator van de schilderkunst meer algemeen. Zijn werk werd steeds meer en vaker getoond op vele plaatsen, inclusief museale collecties en tentoonstellingen, ook buiten Drenthe. Onder andere in Pulchri in Den Haag. Kees genoot van al die zaken en bereidde ook dat minutieus voor. Als schilder, met een totale productie van bijna vijfhonderd werken sedert 1966, was Kees een autodidact. Waardering voor hem als persoon en als schilder is te vinden in het feit dat hij jaren voorzitter is geweest van het DSG, het Drents Schildersgenootschap.

De stijl van het werk van Kees kan omschreven worden als: halverwege symbolisme en surrealisme. Ook zijn persoonlijk leven werd nadrukkelijk afgebeeld. In feite had Kees daarmee dus een 'tweede' leven, een leven dat hem minstens zo bekend maakte: in 2009 had hij al ruim 27.000 hits bij het intikken via Google.

Eigen museum

Het hoogtepunt in die zin is dat het hem lukte om in 2015 een eigen museum te openen in Coevorden, met de naam *Thijnhof*. Het bood en biedt ook anderen de mogelijkheid hun werk te tonen. Bij de oprichting schijnt Kees gezegd te hebben: "De naam Thijnhof is niet nodig. Als Drent sta ik niet graag op de voorgrond." Nou, dat stond hij vanaf toen dus wel! Hij moet getroffen zijn door een bezwaar van de NAM (de Nederlandse Aardolie Maatschappij uit Assen) tegen de afbeelding van een bepaald schilderij: een gasput naast een schedel. Kennelijk voorzag Kees een dramatisch verloop van de gasboringen. De tijd heeft Kees echter gelijk gegeven! Toch bijzonder dat Kees dat 25 jaar geleden al zag.

Ontluikende roos

De kunstschilder Kees Thijn had als gewoonte voor promovendi die vanuit de afdeling promoveerden een persoonlijk schilderij te maken. Zo kreeg collega Eric van der Jagt bij zijn promotie in 1982 van hem een schilderij waar hij Eric symboliseerde als een ontluikende roos, gestut door vegeer en blik als verbeelding van de promotoren Professor Blickman en Professor Veegeer. Dit hangt bij Eric aan de muur als herinnering aan zijn leermeester, collega en voorganger. De roos heeft gebloeid. Het symbool van de roos wordt ook gezien bij schilderijen bij andere promoties waar Kees bij betrokken was.

In zijn persoonlijk leven heeft Kees tegenstegen gekend. Het overlijden van zijn echtgenote en een partner hebben diepe sporen achtergelaten. Het was voor hem niet makkelijk deze te tonen anders dan in zijn schilderwerk. Soms lukte het kort in een diepgaand gesprek. De herdenking op zaterdag 14 januari 2023, deed in alle opzichten recht aan Kees. ■

Lucas Kingma

met steun van: het IM van het Museum Thijnhof, het IM in het *Dagblad van het Noorden*, mr. Jolanda Streekstravan Lieshout (NVvR), prof. dr. Mathias Prokop, dr. Klaas Schuur, Frits Bröker, Ton van der Vliet, dr. Paul Algra en em. prof. dr. Eric van der Jagt.

Naschrift: in april begint in Museum Thijnhof in Coevorden een tentoonstelling, geheel gewijd aan het werk van Kees.